11. 10. 2018

ID: 107322

Restituce

Lhůta stanovená pro uplatnění nároků u pozemkového úřadu v § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. je prekluzivní (propadná). Právo dožadovat se vydání věcí podle tohoto ustanovení tak jejím marným uplynutím zanikne.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 28 Cdo 5143/2017, ze dne 29.11.2017)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce Farního sboru Českobratrské církve evangelické ve Veselí, se sídlem ve V., zastoupeného JUDr. P.C., advokátem se sídlem ve S., za účasti Lesů České republiky, s. p., se sídlem v H.K., o nahrazení rozhodnutí správního orgánu, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 18/2016, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. června 2017, č. j. 1 Co 83/2016-71, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 10. 8. 2016, č. j. 35 C 18/2016-44, zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal, aby mu účastník řízení vydal ve výroku specifikované pozemky v k. ú. P. u S. (výrok I.), a žalobci uložil povinnost zaplatit účastníku řízení na náhradě nákladů řízení částku 1.353,50 Kč (výrok II.). O nevydání předmětných pozemků žalobci předtím rozhodl Státní pozemkový úřad, Krajský pozemkový úřad pro Kraj Vysočina, rozhodnutím ze dne 10. 2. 2016, č. j. SPU 064658/2016/520100/Krška/R5264, z důvodu, že návrh na jejich vydání byl u tohoto správního orgánu podán opožděně; zjistil totiž, že výzva k jejich vydání byla povinné osobě doručena dne 5. 6. 2013, že k uzavření dohody nedošlo a že návrh podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, ve znění nálezu Ústavního soudu uveřejněného pod č. 177/2013 Sb. - dále jen „zákon č. 428/2012 Sb.“), byl žalobcem podán až dne 15. 12. 2014, tj. po uplynutí zákonem stanovené lhůty. Soud prvního stupně v řízení podle části páté občanského soudního řádu, v němž žalobce tvrdil, že rozhodnutím správního orgánu byl dotčen na svých právech, a nesouhlasil s tím, že lhůta pro podání návrhu podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. je lhůtou prekluzivní, nýbrž lhůtou pořádkovou, poukázal na to, že lhůta podle tohoto ustanovení je jako lhůta prekluzivní chápána i doktrinálně v komentářové literatuře (Jäger, P., Chocholáč, A. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Komentář. Wolters Kluwer, dostupný v systému ASPI), že tento názor odkazuje na usnesení Ústavního soudu ze dne 26. 10. 1998, sp. zn. IV. ÚS 81/97, v němž byla obdobná lhůta podle § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. označena za lhůtu propadnou, přičemž správnost tohoto názoru byla potvrzena stanoviskem pléna Ústavního soudu ze dne 20. 10. 1998, sp. zn. Pl. ÚS - st. 7/98, s nímž koresponduje i judikatura Nejvyššího soudu [rozhodnutí ze dne 27. 11. 1997 (správně 1998), sp. zn. 2 Cdon 316/96], a že ve vztahu k charakteru lhůty podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. není důvodu se od takovéhoto pojetí odklánět, neboť koncepce lhůt dle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. a dle § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. je plně srovnatelná (obě lhůty se shodně týkají podání návrhu k orgánu veřejné moci za účelem vydání autoritativního rozhodnutí poté, co nedošlo k dobrovolnému uzavření dohody o vydání věci na základě výzvy oprávněné osoby, bez explicitní zmínky o prekluzivní povaze lhůty); „odlišný přístup by vedl k nelegitimní nerovnosti mezi osobami oprávněnými podle zákona č. 428/2012 Sb. a podle zákona č. 87/1991 Sb.“. Dále soud podotkl, že „i kdyby se u § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. přes výše uvedené skutečně nejednalo o lhůtu prekluzivní, nemohlo by se ani tehdy jednat o lhůtu pořádkovou, ale o lhůtu promlčecí“, a že účastník řízení se zmeškání této lhůty žalobcem dovolal, a soud by byl proto povinen k promlčení přihlédnout.

K odvolání žalobce Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 7. 6. 2017, č. j. 1 Co 83/2016-71, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil (výrok I.) a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit dalšímu účastníku řízení na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 2.583,- Kč (výrok II.). Odvolací soud vyšel ze skutkového stavu zjištěného soudem prvního stupně a ztotožnil se i s jeho právními závěry, zejména s tím, že je zapotřebí analogicky vycházet z rozhodnutí Ústavního soudu citovaných soudem prvního stupně, jelikož není žádný důvod činit rozdíl v zákonné úpravě lhůt v obou zmiňovaných zákonech, neboť koncepce lhůt v nich uvedených je shodná až na jejich délku a plně srovnatelná, založená na stejných principech. Uzavřel, že v žádném případě nemůže jít o lhůtu pořádkovou, neboť v takovém případě by bylo možno podat návrh k pozemkovému úřadu kdykoliv, což odporuje zcela zásadně principu právní jistoty, přičemž takováto úprava rozhodně nebyla ani úmyslem zákonodárce, a že i kdyby nešlo o lhůtu prekluzivní, nemohlo se jednat o jinou lhůtu než o lhůtu promlčecí, přičemž promlčení bylo účastníkem řízení namítnuto.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání (jež dle svého obsahu směřuje proti jeho výroku I.), jež má za přípustné podle § 237 o. s. ř., neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, a to, „jaký je charakter lhůty podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. (zda se jedná o lhůtu prekluzivní, promlčecí či pořádkovou)“. Dovolatel nesouhlasí se závěrem odvolacího soudu, že se jedná o lhůtu prekluzivní, a namítá, že na posouzení charakteru této lhůty nelze bez dalšího vztáhnout závěry učiněné Ústavním soudem ve vztahu k zákonu č. 87/1991 Sb., který byl přijat v jiné době a za jiné situace, a že tyto závěry nelze aplikovat ani analogicky. Poukazuje na to, že i zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, v § 583 stanovil, že k zániku práva (prekluzi) dochází jen v případech v zákoně uvedených a že tuto zásadu ještě posílil zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, podle jehož § 654 odst. 1 platí, že „nebylo-li právo vykonáno ve stanovené lhůtě, zanikne jen v případech stanovených zákonem výslovně“; „tendence je tedy“ - podle dovolatele - „taková, že k zániku práva (prekluzi) může dojít jen v případech v zákoně výslovně stanovených, čehož si byl zákonodárce patrně vědom, když v určitých případech (§ 9 odst. 1, § 10 odst. 1, § 10 odst. 4 zákona č. 428/2012 Sb.) výslovně uvedl, že v důsledku nedodržení lhůty nárok zanikne“. Závěry Ústavního soudu ve vztahu k zákonu č. 87/1991 Sb., nelze podle něj použít i proto, že v tomto zákoně zánik práva uplynutím lhůty upraven nebyl, a tudíž bylo možné charakter lhůty v § 5 odst. 4 tohoto zákona dovozovat jen výkladem. Zákon č. 428/2012 Sb. však v citovaných ustanoveních zánik práva v důsledku uplynutí lhůty upravuje výslovně. Dovolatel je tedy přesvědčen, že pokud je v zákoně výslovně uvedeno, že v některých případech právo uplynutím lhůty zaniká, nelze výkladem tento zánik práva dovozovat v případech jiných, které výslovně uvedeny nejsou, a že lhůta podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. nemůže být posuzována ani jako promlčecí, protože to zákon nestanoví. Navrhl, aby rozsudky soudů obou stupňů byly zrušeny a věc byla vrácena soudu prvního stupně „k novému projednání a rozhodnutí“.

Účastník řízení se ve svém vyjádření k dovolání ztotožnil s rozhodnutím odvolacího soudu a navrhl, aby dovolání bylo zamítnuto.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) dovolání projednal a rozhodl o něm podle zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném od 1. 1. 2014 do 29. 9. 2017 - dále jen „o. s. ř.“ (srov. článek II, bod 2., části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení), zastoupeným advokátem (§ 241 odst. 1 a 4 o. s. ř.), ve lhůtě uvedené § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

Dovolací soud dospěl k závěru, že dovolání žalobce je přípustné podle § 237 o. s. ř., jelikož napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného práva, a to charakteru lhůty stanovené v § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb., která v rozhodovací praxi dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání proti výroku napadeného rozsudku o věci samé není opodstatněné.

Podle § 9 odst. 1 věty první zákona č. 428/2012 Sb. oprávněná osoba písemně vyzve povinnou osobu k vydání zemědělské nemovitosti do 12 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jinak její nárok zanikne. Podle odst. 2 věty první tohoto ustanovení povinná osoba uzavře s oprávněnou osobou písemnou dohodu o vydání zemědělské nemovitosti do 6 měsíců ode dne doručení výzvy, pokud tento zákon nestanoví jinak (§ 11). Nedojde-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou k uzavření dohody o vydání zemědělské nemovitosti, rozhodne na základě návrhu oprávněné osoby o vydání zemědělské nemovitosti pozemkový úřad; návrh lze podat do 6 měsíců po uplynutí lhůty podle odstavce 2. Účastníky řízení jsou oprávněná osoba a povinná osoba (odst. 6).

V Důvodové zprávě k zákonu č. 428/2012 Sb. se k § 9 odst. 6 uvádí pouze tolik, že pokud k uzavření dohody o vydání zemědělské nemovitosti nedojde, rozhodne na návrh oprávněné osoby o vydání zemědělské nemovitosti pozemkový úřad; návrh lze podat do 6 měsíců od uplynutí lhůty k uzavření dohody.

Odborná literatura (Jäger, P., Chocholáč, A. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Komentář. Wolters Kluwer (ČR), Praha, 2015, dostupný též v systému ASPI) k § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. uvádí, že „je-li mezi oprávněnou osobou a povinnou osobou spor či nejasnost ohledně uplatněného nároku, nebude pravděpodobně dohoda o vydání zemědělské nemovitosti vůbec uzavřena. Oprávněná osoba však má v těchto případech možnost podat návrh na vydání zemědělské nemovitosti u pozemkového úřadu. Návrh musí být podán ve lhůtě 6 měsíců ode dne uplynutí lhůty pro uzavření dohody podle odstavce 2. Tato lhůta je prekluzivní (srov. IV. ÚS 81/97 ze dne 26. 10. 1998). Účastníky řízení jsou pouze oprávněná osoba a povinná osoba.“

Ve věci právního názoru IV. senátu Ústavního soudu ve věci sp. zn. IV. ÚS 81/97, odchylného od právního názoru Ústavního soudu vysloveného v nálezu sp. zn. I. ÚS 54/97, rozhodlo plénum Ústavního soudu stanoviskem ze dne 20. 10. 1998, sp. zn. Pl.ÚS-st.7/98, podle § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, tak, že lhůta uvedená v ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, je lhůtou propadnou. V odůvodnění tohoto stanoviska se uvádí: „Plénum Ústavního soudu České republiky, jemuž byla tato otázka předložena čtvrtým senátem k posouzení podle ustanovení § 23 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, má za to, že zákon č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů, je právním předpisem, který i ve vztahu k občanskému zákoníku má zcela specifickou povahu, když kupř. ponechává stranou a eliminuje typické občanskoprávní instituty, jako dědění, vydržení, a navíc i tam, kde obsahuje instituty pojmově shodné s instituty občanského zákoníku (tíseň apod.), při výkladu

těchto institutů předpokládá překročení jejich ryze občanskoprávního rámce. Nezbytnost specifické povahy tohoto restitučního předpisu je dána účelem, který tento předpis sleduje, totiž zmírnění následků některých majetkových a jiných křivd z období let 1948 -1989, kteréhožto účelu by nemohlo být dosaženo, pokud by uvedený předpis byl vsazen do nepřekročitelného občanskoprávního rámce. Tendenci zmíněného restitučního předpisu "zprůchodnit" cestu ke zmírnění následků křivd odpovídá však na druhé straně zjevná tendence vymezit pro uplatňování restitučních nároků určitý časový rámec. Ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., podle kterého nevyhoví-li povinná osoba výzvě podle odst. 2, může oprávněná osoba uplatnit své nároky u soudu ve lhůtě 1 roku, je tedy podle názoru čtvrtého senátu Ústavního soudu nutno interpretovat tak, že učiní-li tak oprávněná osoba později, vyplývá ze zákona, že své právo uplatnila pozdě a že v důsledku této skutečnosti její právo zaniklo. Svou povahou je tedy lhůta uvedená v citovaném ustanovení lhůtou propadnou. Skutečnost, že zákonodárce v ustanovení § 5 odst. 2 zákona výslovně vyvodil ze skutečnosti, že oprávněná osoba osobu povinnou nevyzve ve lhůtě 6 měsíců k vydání věci, zánik nároku, má své jádro a kořeny v tom, že existence včas podané výzvy zde byla posunuta do roviny principiální podmínky uplatnění nároku u soudu. Jinými slovy, zákonodárce v citovaném ustanovení pouze výslovně podmiňuje uplatnění nároku u soudu faktem předchozí výzvy, aniž by tím cokoli relevantně vypovídal o povaze lhůty uvedené v ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb.“.

Nejvyšší soud pak v rozsudku ze dne 27. 11. 1998, sp. zn. 2 Cdon 316/96, dospěl k těmto závěrům: 1) „Pokud ustanovení hmotněprávního předpisu, v němž není zmíněno promlčení, stanoví, že určitý nárok lze uplatnit u soudu jen do určitého dne (v určité lhůtě), jde o lhůtu propadnou. V takovém ustanovení nemusí být výslovně uvedeno, že jinak právo zanikne“. 2) „Lhůta uvedená v § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, je lhůtou propadnou“. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se dále mimo jiné uvádí, že může-li (tedy) oprávněná osoba podat žalobu v zákonem pevně stanovené lhůtě a neučiní-li tak, vyplývá ze zákona, že své právo uplatnila pozdě a že v důsledku této skutečnosti její právo zaniklo. Z výše uvedeného výkladu vyplývá, že lhůta uvedená v § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb. je lhůtou propadnou, i když to v tomto ustanovení není vyjádřeno, tak jako v § 5 odst. 2 téhož zákona. Lze mít za to, že zmiňovanými ustanoveními zákon vyjadřoval zájem na potřebné právní jistotě (mimo jiné i z důvodu privatizace) v majetkových vztazích. Proto se lze domnívat, že neuvažoval o promlčení, jehož uplatnění námitkou je závislé na vůli povinné osoby“.

Ke stejným závěrům dospěl Nejvyšší soud i při posouzení lhůty uvedené v § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., ve znění po novele provedené zákonem č. 116/1994 Sb., ve spojení s Čl. II bodem č. 3. zákona č. 116/1994 Sb. (k tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 1998, sp. zn. 23 Cdo 2004/98, či ze dne 20. 4. 1999, sp. zn. 23 Cdo 1116/98).

Shodnou otázku posuzoval Nejvyšší soud též ve vztahu k § 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (jež je konstruováno obdobně), v rozsudku ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. 3 Cdon 1348/96, uveřejněném pod č. 50/1999 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a v odůvodnění uvedl: „Při posuzování charakteru lhůty, upravené v § 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., je třeba vyjít z jazykového i logického výkladu tohoto ustanovení. Stanoví-li zákon, že účastníci právního vztahu mohou své nároky uplatnit v určité lhůtě, je třeba dovodit, že po uplynutí této lhůty je již uplatnit nemohou (argumentum a contrario). Pokud tedy oprávněné osoby neuplatní své nároky vůči těm, jimž byla nemovitost vydána, ve lhůtě stanovené zákonem (§ 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb.), již své nároky uplatnit nemohou; jinak řečeno, tyto nároky zanikly. Z toho vyplývá, že lhůta pro uplatnění nároků, uvedená v § 13 odst. 2 citovaného zákona, je lhůtou propadnou (prekluzívní), neboť právo žádat vydání nemovitosti jejím marným uplynutím zanikne. Vzhledem k tomu, že zákon č. 229/1991 Sb. nemá o lhůtách zvláštní ustanovení, je třeba též přihlédnout k předpisu obecnému, jímž je občanský zákoník. Podle § 583 obč. zák. k zániku práva proto, že nebylo ve stanovené době uplatněno, dochází jen v případech v zákoně uvedených. Zákon zpravidla vyjadřuje skutečnost, že lhůta je prekluzívní, dodatkem „jinak právo zanikne“; nelze však vyloučit ani jiné slovní vyjádření (viz

§ 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb.). Je též třeba přihlédnout k tomu, že lhůty upravené v tomto zákoně (a ostatně i lhůty v dalších restitučních předpisech), jsou obecně konstruovány jako lhůty propadné. Proto dovolací soud zaujal stanovisko, že lhůta upravená v § 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb. je lhůtou propadnou.“

V rozsudku ze dne 29. 2. 2000, sp. zn. 20 Cdo 1053/98, dále Nejvyšší soud vyslovil právní závěr, podle nějž „stejně jako v případech dob podle § 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a podle § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ani posouzení doby stanovené v § 3 odst. 2 zákona č. 232/1991 Sb., ve znění zákona č. 312/1991 Sb., jakožto doby prekluzívní nepřekáží, že není výslovně uvedeno, že jejím marným uplynutím restituční nárok podle § 2 zákona č. 173/1990 Sb., ve znění zákona č. 247/1991 Sb., zanikne“. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se pak uvádí, že odůvodnění nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 10. 1998, sp. zn. Pl. ÚS-st.7/98, obsahuje i odpověď (již nemá Nejvyšší soud důvod nesdílet) na dovolatelův argument…zvláštním účelem restitučních předpisů“.

Zákon č. 428/2012 Sb., jenž nabyl účinnosti dne 1. 1. 2013 (kromě § 13), je předpisem restitučním, jehož účelem je zmírnění některých majetkových křivd, které byly spáchány komunistickým režimem církvím a náboženským společnostem, které jsou ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona státem registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi podle jiného právního předpisu (dále jen „registrované církve a náboženské společnosti“), v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 (dále jen „rozhodné období“) a vypořádání majetkových vztahů mezi státem a registrovanými církvemi a náboženskými společnostmi (srov. § 1 tohoto zákona); je předpisem občanskoprávním (hmotněprávním, nikoliv procesněprávním) a poměr mezi ním a občanským zákoníkem (zákonem č. 40/1964 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2013) je poměrem zákona zvláštního k zákonu obecnému (lex specialis - lex generalis).

Podle § 3036 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, účinného od 1. 1. 2014, platí, že podle dosavadních právních předpisů se až do svého zakončení posuzují všechny lhůty a doby, které začaly běžet přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i lhůty a doby pro uplatnění práv, která se řídí dosavadními právními předpisy, i když začnou běžet po dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Při posuzování charakteru lhůty upravené v § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. k uplatnění nároku u pozemkového úřadu na vydání zemědělských nemovitostí, jakožto lhůty hmotněprávní (upravené v předpisu práva hmotného), je zapotřebí vycházet z jazykového a logického výkladu tohoto ustanovení. Stanoví-li zákon v konkrétním ustanovení, jak je tomu i v případě citovaného ustanovení, že oprávněná osoba může své nároky uplatnit u pozemkového úřadu v určité lhůtě, lze z takového ustanovení dovodit závěr, že po marném uplynutí takové lhůty již své nároky s úspěchem uplatnit nemůže (adresovaný projev musí adresátovi v poslední den lhůty dojít). Jestliže tedy nárok založený § 9 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb. nebyl uplatněn ve lhůtě stanovené v § 9 odst. 6 tohoto restitučního zákona, nemůže jej oprávněná osoba po marném uplynutí stanovené lhůty již u pozemkového úřadu úspěšně uplatnit. Nelze proto než dovozovat, že lhůta stanovená pro uplatnění nároků u pozemkového úřadu v 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. je prekluzivní (propadná). Právo dožadovat se vydání věcí podle tohoto ustanovení tak jejím marným uplynutím zanikne. Jiný závěr nevyplývá ani z § 583 obč. zák., z něhož lze při absenci příslušné úpravy v restitučním zákoně vycházet. Podle tohoto ustanovení k zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě uplatněno, dochází jen v případech v zákoně uvedených. Byť zákon zpravidla vyjadřuje skutečnost, že jde o dobu prekluzivní dovětkem „jinak právo zanikne“, v konkrétním případě nelze vyloučit ani jiné slovní vyjádření, jak je tomu právě v případě § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. (stejně jako v případě § 13 odst. 2 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, § 5 odst. 4 zákona č. 87/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a § 3 odst. 2 zákona č. 232/1991 Sb., ve znění zákona č. 312/1991 Sb.).

Nejvyšší soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že lhůta podle § 9 odst. 6 zákona č. 428/2012 Sb. je lhůtou hmotněprávní prekluzivní, jejímž uplynutím právo oprávněné osoby podat návrh na vydání zemědělské nemovitosti u pozemkového úřadu zaniká. Tím je zcela vyloučen nesprávný názor dovolatele namítajícího, že lhůta stanovená v tomto ustanovení je (jen) lhůtou pořádkovou.

V projednávané věci bylo již v řízení u správního orgánu, jakož i v řízení před soudem prvního stupně, zjištěno, že žalobce vyzval povinnou osobou (účastníka řízení) k vydání označených pozemků ve lhůtě uvedené v § 9 odst. 1 větě první zákona č. 428/2012 Sb. (běžící od 1. 1. 2013 do 2. 1. 2014 - § 122 odst. 2 a 3 obč. zák.) dne 5. 6. 2013 a že k uzavření dohody mezi nimi ve lhůtě 6 měsíců ode dne doručení výzvy stanovené v § 9 odst. 2 větě první tohoto ustanovení nedošlo (tato lhůta k uzavření dohody o vydání zemědělských nemovitostí podle § 9 odst. 2 věty první tohoto ustanovení běžela v daném případě od 5. 6. 2013 do čtvrtka 5. 12. 2013 - srov. § 122 odst. 2 obč. zák.). Lhůta 6 měsíců k podání návrhu žalobce na vydání předmětných pozemků u pozemkového úřadu podle § 9 odst. 6 citovaného zákona, běžící po uplynutí lhůty podle odstavce 2 tohoto ustanovení, pak běžela od 5. 12. 2013 do 5. 6. 2014, což byl čtvrtek. Jestliže žalobce podal návrh u pozemkového úřadu až dne 15. 12. 2014, stalo se tak po uplynutí zákonem určené šestiměsíční hmotněprávní prekluzivní lhůty a jeho právo tak zaniklo.

Protože rozsudek odvolacího soudu je ve výroku o věci samé v řešení otázky, pro niž je dovolání přípustné, správný a protože nebylo zjištěno (ani dovolatelem namítáno), že by toto rozhodnutí bylo postiženo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř., ani jinými vadami, které by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud dovolání žalobce podle § 243d písm. a) o. s. ř. zamítl.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Starobní důchod (exkluzivně pro předplatitele)
- Detence (exkluzivně pro předplatitele)
- Spolek
- Registr smluv
- Advokátní tajemství
- Maření spravedlnosti
- Újma způsobená advokátem (exkluzivně pro předplatitele)
- Odůvodnění rozsudku
- Veřejné prostranství (exkluzivně pro předplatitele)
- Rozpočtové určení daní (exkluzivně pro předplatitele)
- Tlumočník